

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

පුනාකරි ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) වගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට පුනාකරි ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වෙනත්තාත්වික මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථය ද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ)(iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ)(iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශ
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉදිකිරීම් අවසන් කළ වාඩියඩි පොදු වැසිකිළි කාර්යයන් හා උද්‍යාන 02ක් සඳහා මිලදීගත් වැසිකිළි උපකරණ හා ක්‍රීඩා උපකරණවල පිරිවැය එකතුව රු. 7,605,715 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ අවසාන ගිණුම්වල නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලබන බව.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
(ආ) ඉදිකිරීම් කාර්යයන් අවසන් නොවූ ගොඩනැගිලි 04කට අදාළ රු. 1,430,000 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය ණයහිමියන් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	-එම-	ගිණුම් නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සභාවේ මෝටර් ශ්‍රේඛරය සහ ගල් රෝල භාවිතා කර සිදුකළ කාර්යයන්වල වටිනාකම එකතුව රු. 3,054,090ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු.2,161,020ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට පියවර ගනු ලබන බව.	නිවැරදි වටිනාකම හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහයේ XXIV පරිච්ඡේදයේ 04 වගන්තිය	සභාවේ සේවය කළ නිලධාරියෙකුගෙන් අයවිය යුතුව තිබූ සේවක ණය රු. 32,793 ක් පසුගිය වර්ෂ 15ක සිට අයකිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.	එම සේවක ණය අයකර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සඳහා කමිටුවක් පත්කර ඇති බව.	ආයතන සංග්‍රහයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව පියවර ගත යුතුය.
(ආ) 2017 මාර්තු 07 දිනැති අංක PF/01/2017 දරන පළාත් මූල්‍ය චක්‍රලේඛය සහ 1988 ප්‍රාදේශීය සභා (මූල්‍ය හා පරිපාලන) රීතීන්හි 5(12) රීතිය	මුදල් හා වටිනා භාණ්ඩ සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කරන නිලධාරීන් 03කුගෙන් ඇප මුදල් රු. 95,000ක් ලබාගෙන නොතිබුණි.	ඇප මුදල් නොගෙවූ නිලධාරීන්ගෙන් ඇප මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව.	කඩිනමින් ඇප මුදල් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 10,312,949 ක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ආදායම ඉක්මවූ පුනරාවර්තන වියදම රු. 14,463,227 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභාව විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2024				2023			
	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් හා බදු	400,000	-	-	-	-	-	-	-
කුලී	10,605,680	24,309,443	18,941,519	5,367,924	8,679,389	13,829,873	8,642,335	5,187,538
බලපත්‍ර ගාස්තු	14,717,300	2,365,815	2,365,815	-	2,204,500	2,160,825	2,160,825	-
වෙනත් ආදායම්	6,244,338	20,790,142	13,510,821	7,279,321	10,499,288	46,172,843	41,262,441	4,910,402
එකතුව	31,967,318	47,465,400	34,818,155	12,647,245	21,383,177	62,163,541	52,065,601	10,097,940

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය

කඩකුලී හා බදුකුලී එකතුව රු.1,847,518ක් පසුගිය වර්ෂ 01 සිට 10ක් දක්වා හිඟහිටිව පැවැති අතර 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතුව තිබූ උසාවි දඩ ගාස්තු රු.11,179,611ක් සහ මුද්දර ගාස්තු රු. 6,298,380ක් විය.

සභාවේ අදහස් දැක්වීම

හිඟහිටි මුදල් අයකර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් පවතින බව.

නිර්දේශය

හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට එලදායි ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු ය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සුනාකරි උපකාර්යාල බල ප්‍රදේශයට අයත් සභාව සතු ඉඩමෙහි පිහිටි කඩකාමර කුලියට දීම සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචනය කළ මාසික කුලියට පටහැනිව සමාලෝචිත වර්ෂයේ තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිර්නය කළ වටිනාකමටත් අඩු වටිනාකමකට කඩකාමර 32ක් කුලියට ලබාදීමෙන් සභාවට වාර්ෂිකව රු.704,000 ක ආදායම් අහිමි වී තිබුණි.	ගෞරව ආණ්ඩුකාරවරයාගේ නිර්දේශ ප්‍රකාරව අයකිරීමට නිර්දේශ කර තිබූ බව.	තක්සේරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිර්නය කළ වටිනාකම අයකිරීමට ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතුය.
(ආ) පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබූ නමුත් සභාවට පවරා ගෙන නොතිබූ එකතුව රු. 5,700,000 ක් වූ වාහන 05ක් සහ වාඩියඩ් සතිපොල පිරිවැය එකතුව රු.2,000,000 ක් ජංගම නොවන වත්කම් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනාවරණය කර තිබුණි.	හිමිකාරිත්වය මාරු කිරීමට පියවර ගෙන ඇති බව.	වත්කම් සභාව නමින් පවරා ගත යුතුය.

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
1915 අංක 15 දරන නිවාස ඉදිකිරීම් හා නාගරික සංවර්ධන ආඥා පනතේ 15(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව; පනතේ විධිවිධානවලට අනුකූලව ගොඩනැගිලි ඉදිකර තිබේද යන්න තහවුරු කර අනුකූලතා සහතිකය (COC) නිකුත් කළයුතු වුවත්, සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට ලබාදුන් සංවර්ධන බලපත්‍ර 32ක් සඳහා අනුකූලතා සහතිකය ලබාදී නොතිබුණි.	වර්තමානයේ රාජකාරියේ නිරතව සිටින අයගේ මාර්ගයෙන් අනුකූලතා සහතිකය ලබාගන්නා ලෙසට දැනුම් දීම් සිදුකරමින් පවතින බව.	අනුකූලතා සහතිකය ලබාදීමට පියවර ගතයුතුය.

3.3 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2013 වර්ෂයේ රු. 5,524,034 ක් වැයකර ඉදිකර තිබුණු පල්ලිකුඩා පොදු වෙළෙඳපොල ඉදිකළ වර්ෂයේ සිට වර්ෂ 12කට අධික කාලයක් භාවිතා කිරීමට සභාව විසින් පියවර ගෙන නොතිබුණි.	ආණ්ඩුකාරවරයාගේ අනුමැතිය ලැබූ විගස දීර්ඝකාලීන බදුදීමට කටයුතු කරනු ලබන බව.	වත්කම් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් උපයෝජනය කිරීමට පියවර ගතයුතුය.
(ආ) වර්ෂ 01 සිට 10ක් දක්වා කාලයක සිට පරිහරණය කළ නොහැකි තත්ත්වයේ පවතින වාහන 09ක් අළුත්වැඩියා කර නැවත භාවිතා කිරීමට හෝ ඒවා වෙන්දේසියේ විකිණීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.	අළුත්වැඩියා කිරීමට ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ගත්, මුදල් ප්‍රතිපාදන සලසා ගැනීමට සැලසුම් කිරීමත් සිදුකරමින් පවතින බව.	වත්කම් අභාවිතව නොතැබිය යුතුය.

(ඇ) සභාව විසින් භාවිතා කරනු ලබන ඉඩම් 89ක් හා වාහන 10ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් පවරා ගැනීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.	හිමිකාරිත්වය මාරුකිරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බව.	වත්කම්වල හිමිකාරිත්වය නිරවුල් කරගත යුතුය.
---	--	--